

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Orator Christianvs Caroli Regii E Societate Iesv

Reggio, Carlo

Romæ, 1612

Meditatio sacrarum Scripturarum, & modus. cap. 3.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68672](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68672)

pturis, & librum inscripsit sub hoc titulo, exceptorum libri sex ad Onesimum: Cyprianus ad Quirinum consimilis argumenti libros tres edidit: Primus & secundus habet ea quæ ad fidem pertinent; tertius quæ ad mores. Aliqui cum sententijs scripturæ apposuerunt Patrum expositiones. Sic Beda & quidam antiquus author nomine Defensor, in libris quos vocarunt Scintillas scripturæ sanctæ. Alij vnum tantum argumentum tractauerunt, vt est liber sub nomine Augustini, de mirabilibus sacræ scripturæ. Aliqui simul collegerunt omnes similitudines, quæ sparsæ per totam scripturam legerunt.

Meditatio Sacrarum scripturarum & modus.
Cap. III.

Merito (ait Chrysoft.) thesauro cuiuslibet confertur, diuinarum scripturarum lectio. Nam sicut ex illo, quis vel paruum fructum capere valet, multas sibi parat diuitias, ita & in sacra scriptura, etiam in breui dictione, variam sententiarum vim, & incredibiles diuitias inuenire licet. Idcirco septimum, & vltimum præceptum Concionatori erit, non solum assidua doctorum lectione sacrarum scripturarum, arcana peruestigare, sed etiam ipsorummet Patrum exemplo, earum diligenti commentationi insistere, & vt ait Propheta, meditari Dei voluntatem, & legem die ac nocte, neque solum intellectu penetrare Spiritus sancti mentem, quasi dentibus comminuere, sed etiam voluntatis affectu, earum dulcedinem deuoti, veluti cordis palato degustare, planè qui sanctorum Patrum vel conciones, vel commentarios in sacra Biblia legit, facile aduertere potest, eos quæ dicunt, vel scribunt non solum studio, & lectione librorum, sed magis etiam pijs meditationibus, & oratione collegisse, proptereaque stylus, ac sermo, qui ex abundantia cordis, & spiritus pinguedine manat, magnam morum pietatem, & vitæ sanctimoniam redolet. Modus autem tenendus in sententiarum sacrarum meditatione, hic esse posset cum fructu,

Circumstantiæ notandæ.

Primo considerandus quis sit, qui loquitur, & ad quem sermo habetur, rursus finis ob quem ea dicuntur, & modus dicendi. Præterea quidnam sit, quod dicitur, sit ne præceptum, vel consilium, sint minæ an promissiones; an aliquid à sua creatura exigat Creator Deus. In his debet intellectus singulas circumstantias, & capita discurrendo versare. Voluntas autem

eos affectus intermiscere, qui rei, quam ante se habet, proprij sunt, & conuenientes. Secundo singulae voces sunt attentata meditatione pensanda, vt fiat in nobis, quod Bernardus in Canticis monet. Intellectus (ait) non remanet extra, non haeret in superficie, non instar caeci palpat forinseca, sed profunda rimatur, pretiosissimas inde solitus veritatis exuias tota auuiditate diripere, ac tollere sibi.] Itaque singula Dei verba, etsi minutiora videantur, considerata sunt, in quibus latere mysteria, sit nobis plusquam certum. D. Chrylost. affirmat, nil temere, ac fortuito loqui diuinam scripturam, sed & syllaba, (addit) & apiculus reconditum habet thesaurum; imo ait Basilius otiosum verbum in scriptura ponere gradis est blasphemia; Greg. Nazian. At nos (ait) exquisitam spiritus doctrinam, vel vsque ad leuissimum apicem, & lineam transimus. Si quis, exempli gratia vult meditari sententias orationis Dominicae, quantum ex singulis vocibus suauitatis exsugere? quantum pretiosi liquoris colliget? Eodem modo si salutationem Angelicam, seu Canticum Beatissimae Virginis ad cognatam, prolatum excutiat, in singulis vocalis, tum Intellectus multos thesauros inueniet, tum Voluntas deuotionis pinguedine repleti poterit. In Epistolis D. Pauli quam facile erit animum diuinis contemplationibus saginare, non solum ob altissima mysteria, sed etiam ob phrasas ac dicendi modos, maximèque ob Seraphicum huius Apostoli spiritum, Dei secreta perfectissimè penetrantem, & nobis tanta verborum maiestate prominentem. Et planè Scriptura tota, perinde ac ornatissima, & ditissima mensa est preciosis, ac coelestibus referta cibarijs, Spiritus sancti artificio, & manu paratis, vt eis pascatur, enutriaturque spiritus noster, & pinguescat affectus, ita vt cum regio vate canat. Sicut adipe & pinguedine repleatur anima mea. Praesertim Christi Domini nostri verba id habent, cuius labia distillant myrrham primam, & vt D. Petrus testatus est, verba eius vitam aeternam habent, & ipse Christus (Verba quae ego loquor (ait) Spiritus, & vita sunt.

Tertio etiam illud adderem, Inspiciendum in sententia, quam meditaris, sintne Dei verba hominem alloquentis, an vice versa, hominis ad Deum suum, eiusdem Dei spiritu infillante prolata. In primis verbis considerandus est Deus, vt Magister, & Pater, vt legislator, Consiliarius, & Dominus, prorektor, & premiorum largitor, praebendo se ei humilem, docilem, ac obedientes aures audium cor ad doctrinam illius perci-

Verba singula
consideranda.
Hom. 18.
in Gen.

Hom. 10.
Hexam:

Apol. 1.

Psal. 62.
Can. 5.
Ioan. 6.

Quis nam lo-
quatur Deus
an homo.

percipiendum, promptum ad exequendum, si quid præcipiat, ad amplectendum si consulat, ad timendum si minetur, ad sperandum si promittat; Denique ad amandum tantam bonitatem, tantumque Deum cum omni reuerentia, & pietate colendum. In secundis oportet meditatorem eundem eius spiritum cuius sunt verba induere, Verbi gratia; in psalmis cum Danide, modo spiritum laudandi Deum; modo grati animi, cum psalmus diuina beneficia recolat; modo contritionis, ac doloris cum veniam peccatorum exposcit, modo fiduciam in Deum, cum in tribulatione positi, ad opem Dei efflagitandam confugimus. Et hic est modus, quem docet Cass. tenendum, ut iungi scripturarum pascuo vegetatus animus, omnes quoque psalmodiarum affectus in se recipiens, ita incipiat permoueri, ut eos non tamquam à Propheta compositos, sed velut à se editos, quasi orationem propriam profunda cordis compunctione depromat, ut idem fusius prosequitur. Quare pro ratione temporis, ac status, & occasionum, non est dubium aptiores nos esse magis ad unam Scripturæ sacræ sententiam, quam aliam. Et hæc dicta sint de sacrorum librorum lectione, ac modo eis vacandi, & meditandi. Sed arbitror necessarium etiam aliqua subiicere, quæ ad inquirendum eorum sensum literalem, oratorem nostrum, iuuare possint.

Sensus Scripturæ sacræ duplex. Cap. IV.

VT ergo in hoc genere literarum, tam graui, tam sancto, tamque diuino quis proficere queat. Prima diligentia, adhibenda est, ut literalem sensum assequatur, & scriptoris mentem, quantum fieri potest teneat. Hoc autem quomodo fieri possit non est huius loci, accuratius inuestigare, præsertim, quia hoc argumentum complures doctissimi viri, sedulo pertractarunt. Tamen quoniam hac in re maxima prædicatoris, quæ instituitur, cura collocanda est, non sum arbitratus fore à proposito alienum, si ut aditum saltem aperiam, ad profundiora inuestiganda, & pleraque alia inquirenda. Tyronibus saltem, regulas quasdam paucis indicarem, ad quas tamquam ad prima quædam capita, & principia totus hic labor reuocetur. Imprimis hoc veluti fundamentum ponatur, scripturas reuelatas non solum habere sensum literalem, qui & hystoricus dicitur, & est ille quem Spiritus sanctus auctor intendit per verba, siue in propria, siue in translata significatione sumpta, sed etiam